

drobna twórczość pisarzy staropolskich: Jana Kochanowskiego, Wacława Potockiego i innych.

Stale rosnąca i rozwijająca się wiedza medyczna i jej coraz powszechniejsza dostępność, wraz z rozwojem technologii i społecznym naciskiem na dbanie o zdrowie i wygląd, powodują, że zdrowie jako wartość ponadczasowa i fenomen ponadkulturowy stanowi interesującą perspektywę badawczą nie tylko dla nauk medycznych, ale także dla językoznawstwa.

Dyskurs medyczny realizują rozmaite teksty, również kultury, które były przedmiotem konferencji naukowej w IFP UW. Problematyka konferencji obejmowała m. in. typologię tekstów w dyskursie medycznym, językowo-kulturową wizję lekarza i przejawy dyskursu (para)medycznego w mediach.

Wyniki badań prezentowane podczas interdyscyplinarnej konferencji przyczynią się do pogłębienia stanu wiedzy nie tylko w tym zakresie tematycznym, ale również w odniesieniu do badania procesów medykalizacji życia codziennego.

Konferencja zgromadziła wielu słuchaczy, którymi byli zarówno pracownicy naukowcy Uniwersytetu Wrocławskiego, jak i sami studenci. Dzięki temu po każdej prelekcji trwała ożywiona dyskusja, przedstawiano ciekawe spostrzeżenia.

Adam Dombrowski
Uniwersytet Wrocławski

Teraźniejszość i przyszłość hungarologii, Poznań, 30.11-01.12.2017

Celem konferencji było stworzenie forum dla polskich, węgierskich i innych hungarologów do dyskusji nad aktualnymi problemami hungarologii i wymiany doświadczeń na polu dydaktyki w ramach tej dziedziny nauki. Konferencja była jednocześnie okazją do godnego uczczenia 25. rocznicy powołania jej organizatora – Filologii Węgierskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W uroczystej inauguracji udział wzięli wygłaszając przemówienie I. Sekretarz Ambasady Węgier w Polsce prof. Gábor Lagzi, Dziekan Wydziału Neofilologii UAM prof. Aldona Sopata, Dyrektor Instytutu Językoznawstwa UAM prof. Piotr Wierzechoń, Dziekan Wydziału Neofilologii UAM w okresie powoływania Filologii Węgierskiej prof. Tadeusz Zgółka oraz jeden z jej założycieli i były kierownik Zakładu Hungarystyki prof. Jerzy Bańcerowski.

Gości powitała kierownik Zakładu Filologii Ugrofińskiej prof. Ilona Koutny, prezentując następnie rys historyczny 25-letniej specjalności. Do wspomnień dołączył ówczesny attaché kulturalny Ambasady Węgier w Polsce prof. István Kovács, specjalizujący się w badaniach nad udziałem Polaków w walkach na Węgrzech pod-

czas Wiosny Ludów, który sprezentował poznańskim hungarystom książki swojego autorstwa. O współpracy hungarystyki z budapeszteńskim Instytutem Balassiego (skąd przyjeżdżają do Polski lektorzy języka węgierskiego) mówiła jego przedstawicielka, dr Orsolya Maróti.

70 uczestników (40 występujących z referatem, zaproszeni goście, obecni i byli studenci oraz pozostali zainteresowani) mieli okazję wysłuchać interesujących wystąpień i wziąć udział w dyskusjach nad poruszonymi kwestiami w kilku blokach tematycznych (językoznawstwo, literatura, dramat i film, dydaktyka oraz historia). Zjawiły się niemal w całości reprezentacje warszawskiej oraz krakowskiej hungarystyki, co dało asumpt do dyskusji nad prowadzonymi badaniami i wspólnymi problemami. Badacze z ELTE natomiast wnieśli świeże spojrzenie na dydaktykę hungarologiczną. Ważną rolę odgrywały na konferencji prezentacje węgiersko-polskich badań kontrastywnych z zakresu językoznawstwa, literatury i historii. Obecni byli również badacze reprezentujący mniejszości węgierskie poza granicami Węgier.

Podczas konferencji debatowano w dwunastu blokach tematycznych dotyczących badań językoznawczych, glottodydaktyki, kondycji współczesnego teatru i kina węgierskiego, historii Węgier, a także literatury nad Dunajem. Wśród prelegentów znaleźli się znakomici węgierscy językoznawcy (m.in. prof. Mária Ladányi, prof. Katalin Szili), węgierscy slawiści (prof. Zsuzsanna Ráduly), a także kierownicy katedr hungarystycznych w Polsce (dr Csilla Gizińska, dr hab. Grzegorz Bubak). W panelu teatralnym udział wziął wybitny węgierski dramaturg i teoretyk teatru prof. András Visky, którego sztuka pt. *Porno* od roku gości na deskach Teatru Nowego w Poznaniu. Autorką przekładu dramatu jest Jolanta Jaromłowicz, która obecnie jako jedyna reprezentuje kadrę hungarystyki UAM od początku jej istnienia.

Podczas konferencji referatom towarzyszyły warsztaty tłumaczeniowe i spotkania z twórcami odbywające się w ramach projektu *Hungarian Contemporaries – a Literary Tour of Poland* zorganizowanego przez węgierski **Związek Młodych Pisarzy** (*Fiatal Írók Szövetsége*). Możliwość uczestniczenia w spotkaniach z trojgiem młodych węgierskich twórców: Móniką Ferencz, László Potozkym i Anną Zilahi oraz tłumaczkami literatury Viktorią Kellermann i Michaliną Oziembłowską w ramach tygodniowego turnée po Polsce mieli nie tylko studenci warszawskiej, krakowskiej i poznańskiej hungarystyki. Spotkania miały formułę otwartą, w związku z czym każdy zainteresowany mógł wziąć w nich udział i poznać bliżej specyfikę literatury współczesnej i życia literackiego na Węgrzech. Wnioski płynące z podróży po Polsce omawia w tomie pokonferencyjnym organizatorka serii spotkań Viktória Kellermann i moderatorka wieczorów literackich Melinda Vásári.

W trakcie konferencji istniała możliwość zakupu węgierskich książek w polskim tłumaczeniu. Nie zabrakło również akcentu muzyczno-tanecznego: pierwszy dzień konferencji zamknął występ Zespołu Pieśni i Tańca Węgierskiego „Piroska” pod dyrekcją Haliny Pacanowskiej-Wiśniewskiej. Uroczysty bankiet, który zwieńczył pierwszy dzień konferencji, stanowił okazję do pogłębienia przyjacielskich kontaktów między jej uczestnikami, w szczególności współpracy między polskimi ośrodkami hungarologicznymi.

Tom pokonferencyjny

Opracowane i recenzowane teksty referatów wygłoszonych podczas konferencji i inne artykuły zostały umieszczone w tomie pokonferencyjnym pt. *Hungarologia dzisiaj: językoznawstwo, kultura i dydaktyka*, który ukazał się w ramach serii *Bibliotheca Hungarica* Filologii Węgierskiej UAM. Książka daje wgląd w aktualną problematykę związaną z językoznawstwem i literaturą węgierską oraz dydaktyką języka węgierskiego przede wszystkim z punktu widzenia badań prowadzonych w Polsce. 400-stronicowa książka zawiera w sumie 37 artykułów podzielonych na 6 rozdziałów, z których większość została napisana w języku węgierskim i opatrzona polskimi streszczeniami, pozostałe zaś ukazały się w języku polskim z węgierskimi streszczeniami.

Pierwszy rozdział pt. *Językoznawstwo: od struktury do znaczenia* obejmuje 8 artykułów począwszy tematycznie od znaczenia węgierskiego jako małego języka w językoznawstwie (Rita HEGEDŰS) oraz nauczania przedrostków czasownikowych w świetle badań nad aspektem (Katalin SZILI). Zsuzsa VLADÁR prezentuje historię teorii językoznawczych stanowiących podstawę morfologicznej zasady pisowni, Paweł KORNAŃSKI implementuje ogólną teorię morfologii Bańczerowskiego do wyrazów języka węgierskiego, Henryk JANKOWSKI natomiast wyjaśnia, dlaczego węgierski jest językiem czasownikowym. Mária LADÁNYI analizuje podstawy semantyczne gramatyki na tle funkcjonalnej teorii kognitywnej języka, poruszając również kwestię aspektu czasownikowego, zaś Ilona KOUTNY bada na przykładzie węgiersko-polskiej pary językowej, co z punktu widzenia stosunków semantycznych oraz językowego obrazu świata może znaleźć odzwierciedlenie w tradycyjnych słownikach. Anna GRZESZAK przekazuje czytelnikom bibliografię z zakresu blisko 50-letnich węgiersko-polskich studiów kontrastywnych.

Tematyka kolejnych 8 artykułów w rozdziale pt. *Językoznawstwo: język w użyciu* koncentruje się przede wszystkim na zagadnieniach dotyczących pragmatyki. Andrea PAP analizuje kwestię grzeczności z punktu widzenia języka węgierskiego jako obcego ze szczególnym uwzględnieniem wyrażania komplementów, Agnieszka VERES-GUŚPIEL bada z kolei rolę zaimków w wyrażaniu postaw. Artykuł Dóry SITKEI opiera się na badaniu aktów wyrażania prośby przez polskich studentów hungarystyki. Dorota DZIEWOŃSKA-KISS porównuje obraz świni w języku węgierskim i polskim, Anna SOB-CZAK natomiast dokonuje próby uchwycenia użycia węgierskich słów *piros* i *vörös* 'czerwony' w oparciu o badanie ankietowe. Anita MÁRKU przybliży język internetowy Węgrów zakarpackich, Szymon PAWLAS porównuje nazwy wyznań, Gabriella BORBÁS z kolei analizuje przypowieści biblijne.

Rozdział pt. *Glottodydaktyka*, obejmujący 7 artykułów traktujących przede wszystkim o kulturowych aspektach nauczania języka węgierskiego, rozpoczyna artykuł Sóry MAGYARI stanowiący zarys dydaktyki języka węgierskiego jako obcego w Rumunii. Katalin TÖRÖK zwraca uwagę na niedoskonałości słowników internetowych, które napotykamy przy tłumaczeniu, Ildikó KOZAK zarysowuje kwestię nauczania węgierskich przysłów, Mária DÁVID natomiast dokonuje gruntownej analizy sposobów zastosowania pieśni ludowych i piosenek w nauczaniu języka. Dániel PAP przybliży problematykę

nauczania szyku wyrazów w ujęciu teoretycznym i praktycznym. Krisztina PAULÓNÉ DEME prezentuje dostępne w sieci pomoce dydaktyczne dla nauczających języka węgierskiego, zaś artykuł Agnieszki BARÁTKI umożliwi wgląd w opinie studentów hungarystyki w zakresie nauczania języka węgierskiego.

Rozdział pt. *Literatura* obejmuje 6 artykułów z zakresu powojennej i współczesnej literatury węgierskiej. Kinga PIOTROWIAK-JUNKIERT prezentuje na nowo odkrytą pisarkę, która jako jedna z pierwszych pisała o Holocauście. Kornélia HORVÁTH zarysowuje paralele pomiędzy poezją Sándora Weöresa a Osipa Mandelsztama. Julianna NAGY poszukuje gier językowych w twórczości Dániela Varró, Csaba HORVÁTH analizuje dzieło Krisztiny Tóth pt. *Párducpompa*, László Kálmán NAGY natomiast – powieści László Potozkyego, przedstawiciela najmłodszej generacji pisarzy. Relację ze spotkania i warsztatów z młodymi pisarzami węgierskimi, o których była mowa powyżej, zdają Viktória KELLERMANN oraz Melinda VÁSÁRI.

W rozdziale pt. *Dramaturgia i filmoznawstwo* Csilla GIZIŃSKA, András VISKY i Patrícia PÁSZT ukazują współczesny dramat węgierski oraz jego recepcję w Polsce. Visky oraz Gizińska zastanawiają się nad kondycją nowego teatru poetyckiego. Grzegorz BUBAK prezentuje nowy złoty wiek filmu węgierskiego, przedmiotem artykułu Elżbiety SZAWERDO natomiast jest recepcja *Syna Szawła* w Polsce.

Trzy artykuły, które znalazły się w ostatnim rozdziale pt. *Historia*, koncentrują się wokół kontaktów węgiersko-polskich: Adam SZABELSKI pisze o genezie mitu przyjaźni węgiersko-polskiej, Ryszard GRZESIK dokonuje porównania legendy Attili i Świętopelka, zaś Gábor LAGZI prezentuje relacje pomiędzy Jerzym Giedroyciem a Györgyem Gömörim.

Szerokie spektrum tematyczne opracowania czyni je nader cennym źródłem informacji dla zainteresowanych nie tylko językiem węgierskim, lecz także szeroko rozumianą kulturą (literaturą, kinem) oraz historią Węgier. Autorami są wybitni hungarolodzy z wielu ośrodków naukowych Europy Środkowo-Wschodniej. Z tego też względu duża część prac ma charakter kontrastywny, co umożliwia wgląd w problematykę hungarologiczną w szerszym kontekście, nie w sposób odizolowany.

Konferencja odbyła się dzięki wsparciu Węgiersko-Polskiego Programu Współpracy Pozarządowej (#polhun). Z tego samego źródła częściowo został sfinansowany również tom pokonferencyjny. Konferencja oraz publikacja wpisują się ponadto w program Roku Kultury Węgierskiej obchodzony w Polsce w latach 2016–2017. Program, abstrakty referatów zamieszczono na oficjalnej witrynie internetowej Filologii Węgierskiej UAM (<http://hung.amu.edu.pl>).

Ilona Koutny, Paweł Kornatowski
Filologia Węgierska, UAM